

Han studerar genernas betydelse för ekonomiskt agerande

David Cesarini, associate professor på New York University och affilierad till IFN, forskar om genernas betydelse för ekonomiskt agerande. Han förklarar att med hjälp av dessa forskningsresultat kan forskningen i framtiden bli mer träffsäker.

David Cesarini är sedan 2010 *associate professor* (docent) på New York University. Hit kom han efter studier vid Handelshögskolan i Stockholm, London School of Economics och efter att ha doktorerat på MIT i Boston.

– Och så var jag ledig ett år och skrev tillsammans med Claes Ericson en bok med roliga historier från Sovjetunionen.

Där liksom i övriga kommunistiska Östeuropa var politiska skämt en ventil för att klara av förtrycket i vardagen. David Cesarini har från barnsben fått lära sig vad detta innebär. Hans pappas familj kom 1968 till Sverige efter Sovjetunionens inmarsch i dåvarande Tjeckoslovakien.

Från politiska skämt är steget inte helt självklart till dagens spjutspetsforskning om genernas betydelse för ekonomiskt agerande. Men när David Cesarini berättar så låter det självklart:

– Det började med att jag på Handels lärde känna forskare som arbetade med tvillingstudier på Karolinska Institutet. Studierna visade individens grundläggande ekonomiska preferenser, exempelvis att risktagande går i arv.

Tvillingstudierna visade att upp till 40 procent av variationen i diverse utfall kunde förklaras av genetiska faktorer. Nästa steg i utvecklingen blev att försöka identifiera specifika gener. När David Cesarini kom till NYU så började han tillsammans andra forskare att titta på hur

David Cesarini på sitt arbetsrum på New York University.

miljontals genetiska markörer relaterar till olika ekonomiska och sociala beteenden och attityder.

– Det fanns forskning på detta men det rörde sig om grupper på ett fåtal 100 personer, säger han och förklarar att nyckeln till framgång inom detta forskningsfält har visat sig vara stora testgrupper.

– Det finns så många kombinationsmöjligheter. Enskilda faktorer har små effekter. Det rör sig om 10 000-tals genetiska faktorer som samvarierar.

Cesarini berättar att i den studie av honom och Peter M. Visscher om genetik och utbildningsresultat ("Genetics and educational attainment") som publicerades i februari 2017 ingick 1,1 miljoner individer.

Varför är nationalekonomisk forskning om genetik viktig? David Cesarini räknar upp tre skäl:

1. Forskningen blir mer träffsäker eftersom forskare med hjälp av genetiska data bättre kan kontrollera för bakomliggande faktorer.
2. De detaljerade och mer precisa studierna kommer att stärka forskningens trovärdighet.
3. Dessutom kan forskningsrönen användas för att studera biologiska mekanismer.

*En längre intervju
finns att läsa i IFNs årsbok 2017*

IFN:s forskning presenteras först i ett working paper. Under förra året utkom ett 50-tal sådana på IFN. Nästa steg är publicering i vetenskapliga tidskrifter som är peer reviewed. Här redovisas några av de studier som nyligen accepterats för sådan publicering.

Fredrik Heyman, Pehr-Johan Norbäck och Lars Persson, "Who Creates Jobs and Who Creates Productivity? Small versus Large versus Young versus Old". *Economics Letters*.

I denna studie visar forskarna med hjälp av en ny dekomponeringsmetod en mycket stark dynamik i det svenska näringslivet efter 1990-talskrisen. De flesta jobben har skapats i unga små företag samtidigt som de största produktivitetssökningarna har skett i stora etablerade tillverkningsföretag samt i mellanstora unga tjänsteföretag.

Costa Font, Joan Costa Font och **Martin Ljunge**, "The 'Healthy Worker Effect': Do Healthy People Climb the Occupational Ladder?". *Economics & Human Biology*.

En vanlig observation är att individer med högre yrkesstatus har bättre hälsa. Forskarna finner, med hjälp av en metod som fokuserar på effekten av hälsa på yrkesstatus, att bättre hälsa förbättrar yrkesstatusen. De mäter yrkesstatus i tre dimensioner: om man har en arbetsledande befattning, arbetar självständigt och har inflytande på arbetsplatsen.

Pehr-Johan Norbäck, Lars Persson och Joacim Tåg, "Threatening to Buy: Private Equity Buyouts and Antitrust Policy". *Economics Letters*.

I denna studie visar forskarna att hotet om uppköp från ett riskkapitalbolag kan leda till företagsförvärv av etablerade företag som annars inte skulle ha skett. Dessa företagsförvärv höjer konsumentnyttan under förutsättning att det finns en välfungerande konkurrensmyndighet.

Magnus Henrekson och Tino Sanandaji, "Stock Option Taxation: A Missing Piece in European Innovation Policy?". *Small Business Economics*.

Europa släpar efter både USA och Kina vad gäller tillgången till venture capital och framväxten av framgångsrika entreprenörsföretag. En reformerad personaloptionsbeskattning i Europa vore ett både effektivt och statsfinansiellt billigt sätt att förbättra klimatet för nya, snabbväxande företag.

Martin Andersson, Niclas Lavesson och Thomas Nedomysl, "Rural to Urban Long-Distance Commuting in Sweden: Trends, Characteristics and Pathways". *Journal of Rural Studies*.

Med utbyggd IT-infrastruktur förutsågs ökad pendling och mer arbete hemifrån. Pendlingen från landsbygd till storstad har ökat, men den är fortfarande marginell och begränsad till personer med lång utbildning och tjänstemannajobb.

Edward Anderson och **Pär Holmberg**, "Price Instability in Multi-Unit Auctions". *Journal of Economic Theory*.

Allt sedan avregleringen av världens elmarknader startade på 1990-talet har forskare tvistat om graden av prisinstabilitet på spotmarknaden för el. I denna studie utvecklas en teoretisk modell som visar att prisinstabiliteten ger prissvängningar på 1–10 procent av spotpriset när efterfrågan är hög. Prisinstabiliteten är lägre när efterfrågan är låg.

Claire Economidou, Luca Grilli, **Magnus Henrekson** och Mark Sanders, "Financial and Institutional Reforms for an Entrepreneurial Society: Introduction to the Special Issue". *Small Business Economics*.

Vad krävs för att Europa ska bli mer innovativt och entreprenöriellt? Bidragen i detta specialnummer av *Small Business Economics* visar att det förutsätter ett systemperspektiv och institutionella reformer som täcker ett brett fält.

Avslutning i Bryssel:

Konferens om hur Europa kan bli mer entreprenöriellt

IFN medverkar i det europeiska tvärvetenskapliga EU-projektet Financial and Institutional Reforms for the Entrepreneurial Society (Fires). Fires har utvecklat en reformstrategi för ökat entreprenörskap och tillväxt i Europa. Den 25 maj i Bryssel presenteras resultaten från tre års studier om hur man bäst reformerar institutioner för att främja ett mer entreprenöriellt Europa. Besök projectfires.eu.

Nyanlända entreprenörer

Martin Andersson (affilierad till IFN), Johan P Larsson och Özge Öner (IFN) har studerat hur egenföretagande bland invandrare från Mellanöstern påverkas av den etniska enklaven där man bor. Forskarna har funnit en stark trend att människor blir entreprenörer om många medlemmar av den lokala diasporan är företagare. Invandrarna tycks påverkas betydligt mindre av människor från andra etniska grupper. Det verkar dessutom som att det inte i första hand är gruppens storlek utan sammansättning/kvalitet inom den etniska gruppen på en viss ort som påverkar viljan att bli entreprenör.

Resultaten, skriver forskarna, ger visst stöd för en politik som inriktas på nätverkssamverkan bland framgångsrika och potentiellt framgångsrika invandrare inom en etnisk enklav. Politikerna bör helt enkelt överväga åtgärder så att framgångsrika företagare blir förebilder för andra inom en etnisk grupp.

Läs IFN-working paper nr 1195

Ökad produktivitet!

Fredrik Heyman, Pehr-Johan Norbäck och Lars Persson, IFN, visar i en studie mycket stark dynamik i det svenska näringslivet efter 1990-talskrisen. De finner att antalet jobb ökade i de små företagen medan produktivitetshöjningen främst skedde i de stora företagen. Forskarna förklarar att detta tyder på att de strukturella reformerna effektiviserade arbetsfördelningen mellan de små och de stora företagen samt påskyndade strukturomvandlingen till ett mer tjänstebaserat näringsliv. En viktig del i strukturomvandlingen var att stora etablerade företag *outsourcade* delar av sina mindre produktiva kringverksamheter och fokuserade på sina respektive kärnverksamheter. Därmed kunde företagen öka produktiviteten.

Läs IFN-working paper nr 1189

Kort och gott

Lars Calmfors, IFN, har av norska regeringen utsetts att ingå i en expertgrupp som ska studera den norska arbetsmarknaden. ”I jämförelse med övriga nordiska länder har Norge haft en ganska dålig utveckling vad gäller sysselsättningsgrad” säger Lars Calmfors. Sysselsättningen har sjunkit under senare år, särskilt bland män och unga, förklarar norska regeringen i ett pressmeddelande.

Nätverket för Europaforskning i ekonomiska ämnen leds av professor Lars Oxelheim, Lunds universitet och affilierad till IFN. Detta nätverk samarbetar med motsvarande nätverk inom juridik och statskunskap som finns på landets universitet. Sedan de tre nätverkens start 1998 är Lars Oxelheim även en av redaktörerna

för årsboken *Europaperspektiv*. Årets bok har titeln *EU i en världsordning under omvandling* och presenteras runt om i landet liksom i Bryssel.

IFN söker även i år två sommarassistenter. Arbetet innebär att du deltar i forskarnas dagliga arbete. Du som söker ska ha en masterexamen i nationalekonomi eller befinna dig i slutet av utbildningen (högst ett år kvar av masterstudier). Du bör vara intresserad av forskning med relevans för näringslivet och ha ambitionen att så småningom disputerar i nationalekonomi. Se annons på ifn.se.

Upcoming seminar:

“It’s ok to be different”

Clement Fuest, CESifo Munich, will present the EEAG-report 2018 in general and in particular the chapter titled “It’s ok to be different: Policy coordination and economic convergence”. This will be followed by a discussion about the future of the EU. Panelists: **Katarina Areskough Mascarenhas**, Head of the European Commission Representation in Stockholm, and Professor **Lars Calmfors**, IFN. Thomas Gür will moderate the discussion. Venue: Grevgatan 34; Date & time: Friday March 23, at 8.30–10.00.

Debatt & politik i urval

18 januari | Magnus Henrekson deltog som föredragshållare och paneldeltagare i en workshop "The Economic Impact of Mobile Communication" arrangerad av Ericsson. Titeln på hans session var "The Future Economic Impact of ICT". Deltagare var anställda inom Ericssonkoncernen samt externt inbjudna ekonomer.

28 januari | Mårten Blix, IFN, deltog i ett rundabordsamtal i riksdagen. Ämnet var digitalisering. Närvarande var en grupp moderata riksdagsledamöter och tjänstemän. I bildens förgrund ses Mårten Blix och Jessica Rosencrantz (M), vice ordförande i Trafikuskottet.

1 februari | Andreas Bergh och Mårten Blix, IFN, är två av författarna till antologin Pengar för ingenting – essäer om medborgarlön (Timbro förlag). Andreas Bergh var med när boken lanserades på ett seminarium. I panelen ingick även Maria Eriksson, skribent, Jasenko Selimović, Europaparlamentariker och professor Lars Trägårdh.

1 februari | Den 1 februari anordnade skatteutskottet i riksdagen ett seminarium om skattereform 2.0 – ett globalt konkurrenskraftigt skattesystem för Sverige. En av talarna var Åsa Hansson, Lunds universitet och affilierad till IFN. Hon talade om fastighetsbeskattning.

12 december | Det bör nog även skrivas en annan rapport i ämnet, sa Andreas Bergh, IFN och Lunds universitet, när han kommenterade ESO-rapporten Inspiration för integration, av Patrick Joyce, Ratio. I rapporten jämförs integrationspolitiken i Sverige, Norge, Danmark, Nederländerna och Tyskland.

Nyhetsbrev:
"Nyheter från IFN" utkommer sju gånger per år. Dessutom publiceras "News from IFN" två gånger årligen.

Nyhetsbrev